

بهائیت، نسخه بدای منجی باوری در شیعه

رضا کاظمی‌راد*

چکیده

یکی از مباحث مهم در ادیان بزرگ به‌ویژه ادیان ابراهیمی، وجود دوره‌ای از تاریخ به نام آخرالزمان و باور به بازگشت منجی موعود است. ویژگی‌های رؤیایی که از آن دوران در کتب مقدس و سنت‌های ادیان از جمله یهودیت، مسیحیت و اسلام ذکر شده، باعث اشتیاق فراوان پیروان ادیان برای درک آن دوران شده است؛ همین موضوع باعث شده تا افراد شیادی از این مسئله سوءاستفاده کرده و نسخه بدلی از منجی را به مردم ارائه کنند. علی‌محمد باب از کسانی است که با ادعای بابیت، فرقه بابیت را پایه‌گذاری کرد؛ فرقه‌ای که جای خود را به بهائیت به‌عنوان ناسخ بابیت داد. فرقه بهائیت با سیستم تشکیلاتی خاص خود نظیر دارالتبلیغ بین‌المللی، ایادی امرالله، هیئت‌های مشاوران قاره‌ای و هیئت‌های معاونت تلاش فراوانی برای جذب پیرو برای خود کرده که تلاش‌های آنان موفقیت چندانی نداشته است. از جنبه فقهی، تمامی مراجع شیعی حکم به کفر و نجاست پیروان این فرقه جعلی داده‌اند. ضدیت با اسلام و انقلاب اسلامی و ارتباط تنگاتنگ با قدرت‌های استعماری به‌ویژه آمریکا، انگلیس و اسرائیل دو ویژگی بارز این فرقه است که در این راستا ضمن دشمنی با تشیع و تلاش سازمان‌یافته در جهت تضعیف آموزه مهدویت، در جهت پیشبرد اهداف فرقه‌ای خود و جذب مخاطب بهره می‌برند.

واژگان کلیدی: آخرالزمان، منجی باوری، بابیت، بهائیت، استعمار.

*. دکترای مطالعات تطبیقی ادیان؛ R.kazemirad1365@gmail.com

مقدمه

باور به آخرالزمان و ظهور منجی موعود، همواره یکی از مباحثی بوده که توجه و علاقه شیعه‌پژوهان و حتی تحلیلگران تاریخی و سیاسی را به خود جلب کرده است. امروزه وجه بارز شیعه، باور به ظهور منجی موعود و ظهور آن در آخرالزمان و مقوله انتظار است. با توجه به اهمیت این موضوع و شوق و انتظار همیشگی مسلمانان برای درک واقعه ظهور، همواره افرادی در طول تاریخ با سوءاستفاده از این رغبت عمومی، خود را «منجی موعود» نامیده و به فرقه‌سازی دست زده‌اند. در دو سده گذشته، به دلیل عوامل مختلف و البته با پیش فرض اعتقاد به ظهور منجی موعود، فرقه‌های گوناگونی شکل گرفته‌اند که یکی از آنها «بهائیت» با پیشینه بابت است.

علی محمد شیرازی معروف به «باب» با ادعای نیابت از جانب موعود منتظر شیعه، فرقه بابت را پایه‌گذاری کرد. او سرانجام به آوردن دین جعلی جدید که به ادعای خودش ناسخ دین اسلام بود، دست زد و کتاب بیان را عرضه کرد و به تعبیر ادوارد براون، در مقدمه نقطه الکاف، برای آن ظهور مستقلاً در ردیف ظهورهای سابقه متصور شد (کاشانی، ۱۳۱۳، ص ۲۳). باب در کتاب بیان به ظهور موعودی بشارت داد که در آینده خواهد آمد و ناسخ بیان خواهد بود. او این موعود را «من یظهره الله» نامید. اگرچه باب مدعی شد که «وقت ظهور من یظهره الله را جز خداوند، کسی عالم نیست» (همان)؛ اما برخلاف ادعای خود، برای ظهور موعود بیان، زمان مشخصی را تعیین کرد. علی محمد باب وقت ظهور منجی را فرارسیدن حین غیاث و مستغاث دانسته که این دو کلمه براساس حروف و اعداد ابجد به ترتیب معادل ۱۵۱۱ و ۲۰۰۰ سال پس از ظهور کتاب بیان است (نجفی، ۱۳۸۳، ص ۳۵۶)؛ اما فاصله باب تا ظهور «من یظهره الله» - که همان حسین علی بهاء باشد - بیشتر از نوزده سال نبود. میرزا حسینعلی نوری، معروف به بهاءالله، در باغ نجیبیه بغداد ادعای من یظهره الله خود را به گوش مریدان نزدیکش رسانید و اعلام کرد: «آن کس که می‌بایست پدید آید منم. باب یک مژده‌رسانی برای پیدایش من بود.» (کسروی، ۱۳۵۵، ص ۴۴) او نسخ آیین بهائی و تأسیس دیانت بهائیت را پایه‌گذاری کرد و بدین‌گونه در دل تشیع فرقه جعلی بابت با ادعای نیابت از منجی موعود و از دل بابت، فرقه بهائیت با ادعای منجی بابیه بودن سر برآورد.

این فرقه از اواسط قرن نوزدهم تاکنون به حیاتش ادامه داده است و امروزه تشکیلاتی بین‌المللی به‌شمار می‌رود که مقر اصلی آن در سرزمین‌های اشغالی فلسطین است و در دیگر کشورهای جهان، به‌ویژه کشورهای آسیایی و آفریقایی شعبه دارد (زاهد زاهدانی، ۱۳۹۴، ص ۲۸۶). براساس گزارش دایرةالمعارف جهان نوین اسلام، بهائیت در جهان ۱۶۵ محفل روحانی ملی و ۲۰ هزار محفل روحانی محلی دارد. کتب بهائی به ۸۰۲ زبان مختلف ترجمه شده است. همچنین هشت «مشرق‌الاذکار» (معابد بهائیان) در جهان وجود دارد و ۱۲۵۶ محل دیگر نیز برای همین منظور به مالکیت بهائیان درآمده است (لاوسون، ۱۳۸۸، ص ۷۳۷). ادعا شده است که این فرقه پس از مسیحیت، دومین آیین به‌لحاظ پراکندگی جمعیت است؛ هرچند که نسبت به پیروان دیگر ادیان، جمعیت قابل‌توجهی ندارد (فتاح‌زاده، ۱۳۹۵، ص ۵۸).

آنچه در ادامه می‌آید، معرفی اجمالی این فرقه با نگاهی به سیستم اداری و دینی آن و نیز وضعیت‌شناسی جمعیت و پراکندگی این فرقه در جهان و در پایان، رویکرد سیاسی آن در قبال ایران و رابطه آن با قدرت‌های استعماری است.

سیستم اداری بهائیت

سیستم اداری بهائیت بسیار پیچیده بوده از چند مجموعه و زیرمجموعه تشکیل شده است که عبارتند از:

۱. مرکز جهانی بهائی؛ مرکز جهانی بهائی (Bahai world center) نام مرکز دینی و اداری بهائیت در اسرائیل است (اسمیت، ۲۰۰۰م، ص ۷۱). این مرکز متشکل از ساختمان‌های مرکز جهانی بهائی یعنی قبر حسین‌علی بهاء در شهر عکا، قبر علی‌محمد باب در کوه کرمل در شهر حیفا و نیز ساختمان‌های دیگری از جمله بیت‌العدل است. مرکز جهانی بهائیت محل زیارت بهائیان است (همان).

۲. قوس؛ ساختمان‌های اداری بهائی را قوس گویند که در سراسری کوه کرمل در حیفا قرار دارند و وظیفه هدایت و هماهنگ‌سازی اقدامات بهائیان را در سراسر دنیا برعهده دارند. برخی از ساختمان‌ها عبارتند از:

الف) دارالتشریع: محل برگزاری جلسات بیت‌العدل که به هدایت افراد، جوامع و

مؤسسات بهائی و تعیین برنامه‌هایی برای فعالیت بهائیان در دنیا می‌پردازد.
(ب) دارالتبلیغ: ساختمان اداری متعلق به مؤسسه مشاورین که وظیفه گسترش و حفاظت از جوامع بهائی را برعهده دارد.

(ج) دارالتحقیق: محل انجام تحقیقات بهائی است. این ساختمان محلی است که محققان بهائی به وظایفی که بیت‌العدل به آنها محول کرده، می‌پردازند.

(د) دارالآثار: محل نگهداری اشیا و آثار بهائی است. در این ساختمان هم اشیای متعلق به شخصیت‌های مهم بابی و بهائی نگهداری می‌شود و هم آثار بابی و بهائی. امکانات حرفه‌ای برای نگهداری از اشیا و متون بابی و بهائی مانع از استهلاک آنها و فرسودگی آنها می‌شود.

۳. بیت‌العدل: این مرکز مرجع همه امور بهائیان است (اشراق‌خاوری، ۱۳۳۱، ص ۲۱۶). وظایف بیت‌العدل عبارتند از: تفسیر متون و آثار رهبران بهائیت؛ وضع قوانین و احکام جدید (همان، ص ۱۴-۱۲)؛ اداره امور جامعه بهائیان در سراسر جهان؛ ایجاد مؤسسه‌های تبلیغی و تبلیغ بهائیت و پایان دادن به اختلافات جامعه بهائیان (روزبهانی، ۱۳۸۹، ص ۱۷۲ و ۱۷۳؛ موسوی‌زاده، ۱۳۹۵، ص ۲۶۴ و ۲۶۵). به گفته عبدالحمید اشراق‌خاوری، پژوهشگر و نویسنده بهائی، آنچه در بیت‌العدل تصویب شود، حق و مراد الله بوده و مخالفت با قوانین بیت‌العدل، مظهر نفاق و روی‌گردانی از درگاه الهی است (اشراق‌خاوری، ۱۳۳۱، ص ۲۱۷).

۴. محافل ملی و محلی: در هر شهر یا روستایی که تعداد بهائیان حداقل ۱۰ نفر باشند، آنها موظف‌اند محفل روحانی محلی تشکیل دهند. محافل محلی، زیرمجموعه محفل ملی هستند و نمایندگان آنها اعضای محفل روحانی ملی را انتخاب می‌کنند. محافل ملی، رابط جامعه بهائی هر کشور با بیت‌العدل و اجراکننده سیاست‌ها و اهداف بیت‌العدل هستند (روزبهانی، ۱۳۸۹، ص ۱۷۳). اعضای بیت‌العدل نیز توسط محافل ملی انتخاب می‌شوند (موسوی‌زاده، ۱۳۹۵، ص ۲۷۸). در هر ماه بهائی (هر نوزده روز یک‌بار)، هر محفل با بهائیان محل خود ملاقات می‌کنند که نام این جلسات را «ضيافت نوزده‌روزه» می‌نامند و خود تشکیلاتی دارد (همان، ص ۲۷۹).

بهائیت تشکیلات انتصابی نیز دارد که شامل دارالتبلیغ بین‌المللی، ایادی امرالله، هیئت‌های مشاوران قاره‌ای و هیئت‌های معاونت می‌شود که از سوی بیت‌العدل منصوب می‌شوند (همان، ص ۲۸۱-۲۸۴).

رهبران بهائیت در دوران جدید

امروزه بهائیت رهبر واحدی ندارد؛ اگرچه نظام موروثی از جانب میرزا حسین‌علی بهاء با انتخاب عباس عبدالبهاء به‌جانشینی خود پایه‌گذاری شد. طبق تصریح عبدالبهاء در الواح وصایا؛ پس از وی ۲۴ تن از فرزندان ذکورش، نسل بعد از نسل، با لقب «ولی امرالله» باید رهبری بهائیان را برعهده می‌گرفتند و هریک باید جانشین خود را تعیین می‌کرد «تا بعد از صعودش اختلاف حاصل نگردد» (اشراق‌خاوری، ۱۳۲۷، ج ۷، ص ۱۳۳). اما شوقی‌افندی، نخستین فرد از این سلسله عقیم بود و بعد از وفاتش، در ۱۳۳۷. هنگام تعیین رهبر بهائیت بین بهائیان دودستگی ایجاد شد؛ ولی سرانجام همسر او، روحیه ماکسول و تعدادی از گروه ۲۷ نفری منتخب شوقی ملقب به «ایادیان امرالله» اکثریت بهائیان را به خود جلب و مخالفان خود را طرد و بیت‌العدل را در سال ۱۳۴۲ ش / ۱۹۶۳ م تأسیس کردند.

تشکیلات بهائیت در عصر حاضر به‌صورت جمعی و از طریق بیت‌العدل اداره می‌شود. اولین انتخابات اعضای بیت‌العدل در سال ۱۹۶۳ م انجام گرفت و بعد از آن هر پنج سال تکرار می‌شود. آخرین انتخابات در اواسط سال ۲۰۱۸ م انجام شد و اعضای دوره جدید انتخاب شدند که عبارتند از:

۱. پل لمپل
۲. چونگو مالیتونگا
۳. پیمان مهاجر
۴. شهریار رضوی
۵. استفن هال
۶. آیمن روحانی
۷. استفن بیرکلند
۸. خوان فرانچسکو مورا
۹. پراوین ملک

تاکنون از ۲۵ عضو بیت‌العدل، هشت عضو ایرانی‌تبار بوده‌اند که حدود یک‌سوم آن را تشکیل می‌دهد. در اعضای فعلی بیت‌العدل نیز چهار نفر ایرانی هستند. همچنین دارالتبلیغ بین‌المللی بهائی ۲۶ عضو دارد که شش نفر آنها ایرانی هستند. درصد ایرانیان بهائی از اعضای محافل ملی در سراسر جهان نیز بین ۲۵ تا ۳۰ درصد است. از ۸۵ نفر هیئت مشاورین قاره‌ای که در سراسر جهان منصوب شده‌اند، حدود ۳۰ درصد آنها ایرانی هستند. لازم به ذکر است که دورهٔ فعالیت اعضای فوق رو به اتمام است و انتخابات جدید بیت‌العدل در اواسط ۲۰۲۳م (اردیبهشت ۱۴۰۲) برگزار خواهد شد؛ البته انتخابات بیت‌العدل معمولاً با برگزاری همایش‌های بین‌المللی بهائی و مقارن با عید رضوان (اول تا دوازدهم اردیبهشت‌ماه) انجام می‌شود. همچنین باید دانست که زنان حق عضویت در انتخابات بیت‌العدل را ندارند.

وضعیت‌شناسی جمعیت بهائی

یکی از موضوعاتی که بهائیان همواره نسبت به آن اغراق می‌کنند، تعداد واقعی جمعیتشان است. بهائیان با شگردهای خاص تلاش می‌کنند تا در کشورهای مختلف جهان برای خود پیروانی را دست‌وپا کنند. این فرقه با حربه‌هایی مانند تطمیع مالی (به‌ویژه در کشورهای فقیر آفریقایی، آمریکای جنوبی و هند) و یا پذیرش بهائیت در کنار دین رسمی فرد، بر آمار پیروان ادعایی خود می‌افزایند. به این صورت که در راستای جلب پیروان بیشتر، آنها حتی راهبردهای دینی خود را تغییر داده و به‌مانند گذشته از افراد نمی‌خواهند که دینشان را تغییر دهند؛ بلکه از فرد تقاضا می‌کنند که در ضمن باقی ماندن بر دین‌داری سابق خود، به بهائیت هم بگردد؛ یعنی فرد هم مسیحی باشد و هم بهائی.

کتاب سالانه جمعیت‌شناسی مذهبی بین‌المللی در سال ۲۰۱۶م، به بیش از ۷/۸ میلیون بهائی در جهان اشاره کرد (برایان و تاد، ۲۰۱۶م، ج ۳، ص ۱۷-۲۵). در آوریل ۲۰۱۷م، نشریه اکونومیست گزارش داد که در حدود هفت میلیون بهائی در جهان وجود دارد (۲۰۱۷م) و در آخرین آمار ارائه‌شده، «بانک جهانی اطلاعات دین»، جمعیت بهائیان در سال ۲۰۲۰م را هشت میلیون و ۵۳۱ هزار و پنجاه نفر اعلام کرده است (پایگاه جهانی ادیان، ۲۰۲۰م). کشورهای با بیشترین جمعیت بهائی عبارتند از: هند، ایالات‌متحده آمریکا، کنیا، ویتنام،

جمهوری دموکراتیک کنگو، فیلیپین، زامبیا، آفریقای جنوبی، ایران و بولیوی. گفته می‌شود جمعیت بهائیان در این کشورها از ۲۳۲ هزار نفر تا کمی بیش از ۲ میلیون نفر در هند متغیر است (ر.ک: آودیف و همکاران، ۲۰۱۱م).

نکته‌ای که تمام سایت‌های معتبر آماری بین‌المللی به آن اذعان می‌کنند، این است که آماری که در خصوص جمعیت بهائیان ارائه می‌شود کاملاً تقریبی است؛ زیرا بهائیت از جمله فرقه‌هایی است که به‌سختی آمار جمعیتی خود را ارائه می‌دهد. این در حالی است که برخلاف اکثر ادیان جهان که معتقدین به آن به صرف داشتن اعتقاد قلبی جزء پیروان آن دین محسوب می‌شوند، پیروان بهائی باید با رسیدن به سن بلوغ در تشکیلات بهائی ثبت‌نام کرده و شماره یا کد عضویت خود را دریافت کنند؛ بنابراین هر فرد بهائی شناسنامه و هویت مشخص دارد و تشکیلات اداری آن با توجه به اطلاعات موجود، از مشخصات، تعداد و خصوصیات تمامی اعضای خود، آگاه است. درنتیجه محاسبه و شمارش تعداد بهائیان و همچنین ارائه آمار دقیقی از آنها کار چندان پیچیده‌ای نیست.

همچنین بیت‌العدل همه‌ساله آمار دقیقی از فعالیت‌های تک‌تک محافل ملی در کشورهای مختلف دنیا تهیه می‌کند. این اطلاعات شامل فرم مخصوصی با عنوان گزارش آماری سالیانه است که همه‌ساله تا پایان ماه آگوست (برابر با مردادماه هرسال) باید به مرکز جهانی بهائی ارسال شود. علاوه بر آن، اگر فردی از افراد بهائی قصد تجدیدنظر در عقیده دینی خود را داشته باشد، باید از تشکیلات بهائی درخواست حذف نام کنند. این نکته، نشانگر قدرت و تسلط تشکیلات بهائی بر تمامی پیروان خود و وجود یک نظام اداری و تشکیلاتی آگاه حاکم بر جامعه بهائی است که تمامی افعال و حرکات بهائیان را تحت نظر دارد. حتی خروج از دیانت بهائی نیز باید با اجازه بیت‌العدل و تشکیلات بهائی باشد. موضوعی که در هیچ دینی سابقه ندارد. با این اوصاف ارائه شمار دقیق پیروان این فرقه برای تشکیلات بهائی کاملاً ممکن و در دسترس است.

نکته دیگر اینکه در برخی از نشریات ادواری بهائی، فهرست اسامی افرادی که ازدواج یا فوت کرده‌اند و حتی نام کسانی که بر اثر انتقاد و یا تخطی از فرامین بهائی از جامعه اخراج شده‌اند، مشاهده می‌شود. همچنین نام افراد بهائی‌زاده که به سن بلوغ رسیده‌اند نیز

ثبت می‌شود؛ بنابراین ارائه نکردن تعداد دقیق بهائیان از سوی بیت‌العدل و اصرار بر کتمان آن سؤال‌برانگیز است. باین‌وجود، باید گفت که آمارهای موجود (۵ تا ۸ میلیون نفر) از تعداد بهائیان اغراق‌آمیز به نظر می‌رسد. مثلاً آمار ذکرشده از بهائیان ساکن هندوستان بیش از دو میلیون نفر است؛ درحالی‌که آمارهای رسمی دولت هندوستان این موضوع را تأیید نمی‌کند. جمعیت بهائیان هند، طبق آمار رسمی دولت آن کشور، ۱۱۰ هزار نفر است (فتاح‌زاده، ۱۳۹۵، ص ۶۰). در ایران نیز با اینکه رسانه‌های بهائی تعداد آنها را ۳۰۰ هزار نفر اعلام می‌کنند؛ ولی براساس سرشماری سازمان آمار سال ۱۳۹۵ کل افرادی که در پرسشنامه دین، کلمه «سایر» را علامت زده‌اند، رقمی به‌مراتب پایین‌تر از تعداد مذکور است که شامل پیروان مذاهب هندو، سیک، صابئی و... نیز می‌شود. جمعیت بهائیان ایران حداکثر صد هزار نفر تخمین زده شده است (روزبهانی، ۱۳۸۹، ص ۱۷۵). امروزه بیشتر بهائیان نه در ایران؛ بلکه در آمریکا ساکن هستند. با وقوع انقلاب اسلامی حدود ۲۵۰ هزار نفر از بهائیان ایران، به خارج از کشور مهاجرت کردند. همچنین از آن زمان تاکنون، بسیاری از آنها به دلیل مشکلات و برخی محدودیت‌ها در تبلیغ بهائیت و در پی کسب وضعیت و امکانات بهتر، ایران را ترک کردند؛ باین‌وجود وب‌سایت‌های بهائی هنوز تعداد ۳۰۰ هزار نفر را به‌عنوان تعداد بهائیان ساکن ایران ارائه می‌دهند. این مطلب گواه صداقت‌نداشتن بهائیان در ارائه آمار واقعی از خودشان است.

حکام و قدرت‌های غربی و آمریکایی علی‌رغم سیاست‌های کنترل جمعیت در کشور، در چند دهه اخیر پس از انقلاب همواره بهائیان ساکن در ایران را به افزایش جمعیت و تولید نسل بیشتر تشویق کرده و می‌کنند و اهدافی همچون ازدیاد جمعیت بهائیت جهت گرفتن امتیاز بیشتر از نظام، منزوی‌نشدن به‌دلیل کمی جمعیت و آماده‌نمودن فضا برای افزایش فعالیت‌های سیاسی را دنبال می‌کنند. شاهد این موضوع هم این است که در همه تجمعات و اغتشاشاتی که طی دو دهه اخیر (تیر ۱۳۷۸ تا تابستان و پاییز ۱۴۰۱) بهائیان همواره پای ثابت این تجمعات و قانون‌شکنی‌ها بوده‌اند.

مشرق‌الاذکار

یکی از اقدامات بهائیت در جهت تثبیت حضور خود در کشورها و جوامع، ساخت بناهای عظیمی با عنوان «مشرق‌الاذکار» است. بهائیان این بناها را محل نیایش و انجام امور اجتماعی قرار داده‌اند. تاکنون هشت مشرق‌الاذکار در جهان ساخته شده است. این معابد در ایالات متحده آمریکا، اوگاندا، استرالیا، آلمان، پاناما، ساموآ و هندوستان واقع شده‌اند. آخرین معبد از مشرق‌الاذکارهای قاره‌ای در کشور شیلی در اکتبر ۲۰۱۶م افتتاح شد. هرکدام از معابد بهائی طرح مخصوص به‌خود را دارند؛ اما معماری همه آنها از اصولی کلی پیروی می‌کنند که به طرح آنها وحدت می‌بخشد؛ از جمله اینکه کلیه مشرق‌الاذکارهای بهائی باید نه وجه داشته باشند (عبدالبهاء، ۱۹۸۲م، ص ۷۱).

همچنین در طراحی آنها کم‌وبیش از فرهنگ بومی، اجتماعی و سایر عوامل محیطی و جغرافیایی محل احداث ساختمان الهام گرفته شده است. برای مثال در طراحی مشرق‌الاذکار شبه‌قاره هند، از تمثال گل نیلوفر آبی استفاده شده است که در هندوستان نشانه پاکی و روحانیتی است که همواره با عبادت و دیانت توأم بوده است.

شورای حاکمه بین‌المللی بیت‌العدل در اردیبهشت سال ۱۳۹۱، برنامه ساخت دو مشرق‌الاذکار ملی در جمهوری دموکراتیک کنگو و پاپوآ گینه‌نو و پنج مشرق‌الاذکار محلی (باتامبانگ در کامبوج، بهار شریف در هندوستان، ماتوندا سوی در کنیا، نورته دل کاوسوا در کلمبیا و تانا در وانواتو) را اعلام کرد. از این تعداد، باتامبانگ در کامبوج در شهریور ۱۳۹۶. ساخته و افتتاح شد.

تجربه بسیاری از افراد نشان داده است، از آنجایی که این بناها به‌خاطر مدل معماری خاصشان به مکان گردشگری تبدیل می‌شوند، تشکیلات بهائی از این فرصت جهت تبلیغ آیین خود و جذب پیروان بهره می‌برد. نکته قابل‌توجه در طراحی معابد بهائی اینکه سازنده یا طراح بیشتر آنها از بهائیان ایرانی هستند.

بهائیت در نگاه مسلمانان و فقها

بهائیت به باور مسلمانان، فرقه‌ای ضاله و خارج از اسلام است. مراجع تقلید شیعه اعتقاد به بهائیت را کفر (گلبایگانی، ۱۴۰۹ق، ج ۳، ص ۲۱۵؛ تبریزی، ۱۳۷۸، ج ۲، ص ۱۹۹؛ بهجت فومنی، ۱۴۲۸ق، ج ۱، ص ۱۱۰؛ مکارم‌شیرازی، ۱۴۲۷ق، ج ۲، ص ۵۰۳) و بهائیان را نجس

(بهجت فومنی، ۱۴۲۸ق، ج ۱، ص ۱۱۰؛ خامنه‌ای، ۱۴۲۴ق، ص ۶۵ و ۶۶) می‌دانند و از هرگونه معاشرت با آنان برحذر می‌دارند (تبریزی، ۱۳۷۸، ج ۲، ص ۱۹۹؛ خامنه‌ای، ۱۴۲۴ق، ص ۶۶). از نظر آنان، بهائیان دشمن دین و ایمان (خامنه‌ای، ۱۴۲۴ق، ص ۶۶) و کافر محارب مکارم‌شیرازی، ۱۴۲۷ق، ج ۱، ص ۳۴۹ و ج ۲، ص ۵۰۳) هستند؛ ازدواج با آنان حرام و باطل است (موسوی خمینی رحمته‌الله، ۱۴۲۴ق، ج ۲، ص ۸۱۲ و ۸۷۲؛ تبریزی، ۱۳۷۸، ج ۲، ص ۳۲۷ و ۳۴۸)؛ تصرف در اموال آنان حرام نیست (بهجت فومنی، ۱۴۲۸ق، ج ۴، ص ۳۱۵) و هر کاری که تقویت و ترویج این فرقه محسوب شود، جایز نیست (تبریزی، ۱۳۷۸، ج ۲، ص ۱۹۹؛ بهجت فومنی، ۱۴۲۸ق، ج ۳، ص ۲۳۸). ادعای الوهیت، نبوت و موعودیت بهاء‌الله مخالف باورهای اسلامی است و نوعی بت‌پرستی و خودپرستی شمرده شده است.

امام خمینی رحمته‌الله بهائیان را عمال اسرائیل (رفیعی، ۱۳۸۷، ص ۳۵۱ و ۳۵۲) و جاسوس اسرائیل و آمریکا می‌دانستند (موسوی خمینی رحمته‌الله، ۱۳۸۵، ج ۱۷، ص ۲۶۷ و ۴۶۱؛ رفیعی، ۱۳۸۷، ص ۳۵۲ و ۳۵۵). بهائیت از دیدگاه ایشان برای شکستن مذهب شیعه به وجود آمده بود (رفیعی، ۱۳۸۷، ص ۳۵۲). از نظر ایشان، صهیونیست‌ها در ایران به‌صورت حزب بهائی ظاهر شدند و درصددند استقلال و اقتصاد ایران را در دست گیرند (موسوی خمینی رحمته‌الله، ۱۳۸۵، ج ۱، ص ۱۱۰ و ۲۱۶). امام رحمته‌الله بهائیت را مذهب نمی‌دانست؛ بلکه آن را یک حزب می‌دانست که نخست مورد حمایت انگلیس بودند و سپس مورد حمایت آمریکا قرار گرفتند (همان، ج ۱۷، ص ۲۶۷ و ۴۶۰).

مجمع تحقیقات اسلامی دانشگاه الازهر مصر- نیز در سال ۲۰۰۳ م بهائیت را بدعت دانست و اعلام کرد که این فرقه با ادیان آسمانی ارتباطی ندارد. محمد سید طنطاوی، شیخ‌الازهر نیز بهائیت را با اسلام در تضاد کامل می‌دانست و معتقد بود که نباید آن را دین مستقلی دانست و به رسمیت شناخت. از نظر وی، بهائیت دینی ابداعی است که در اواخر قرن نوزدهم میلادی توسط استعمارگران انگلیسی جهت زیرسؤال‌بردن اسلام و تفرقه میان مسلمانان به‌وجود آمده است (پایگاه خبری تابناک، تاریخ ۱۳۸۷/۰۵/۰۱، کدخبر: ۱۴۱۹۰).

همچنین دکتر «عماد عطیه عبدالرزاق» از فارغ‌التحصیلان دانشگاه الازهر مصر- و از مدرسان برجسته رشته مطالعات تطبیقی عقیدتی و ادیان در دانشگاه بین‌المللی «المدينه» در مالزی با اشاره به عقاید انحرافی بهائیت، دیدگاه اسلام درباره ارتداد بهائیان را غیرقابل تغییر دانست (خبرگزاری فارس، مصاحبه با عماد عطیه عبدالرزاق، ۱۴۰۱/۱۰/۱۷ق).

لازم به ذکر است که تاکنون بیش از صدها کتاب و مقاله در نقد بهاثیت نوشته شده است که برخی از آنها را افراد برگشته از فرقه بهاثیت از جمله «عبدالحسین آیتی» نوشته‌اند. در سال‌های اخیر نیز می‌توان به نوشته‌ها و افشاگری‌های خانم مهناز رئوفی که از بهاثیت به تشیع گرویدند اشاره کرد.

بهاثیت و ارتباط با قدرت‌های استعماری

الف) رابطه بهاثیت و آمریکا

بهاثیت از جمله فرقه‌هایی است که ایجاد و بقای آن وابسته به استعمار بوده است. با بررسی سیره رهبران بهاثی به شواهد بسیاری از سرسپردگی این فرقه به قدرت‌های استعماری برمی‌خوریم. پیشوایان بهاثی در قبال دریافت حمایت قدرت‌های استعماری، ضمن ثناگویی، مجری سیاست‌های آنان نیز بوده‌اند. یکی از موارد مجیزگویی بهاثیت برای نظام استعماری آمریکا را می‌توان در چاپلوسی شوقی‌افندی مشاهده کرد. او ضمن اعلام وحدت مبانی رژیم آمریکا با بهاثیت، از خیرخواه و مورد تأیید پروردگار بودن این کشور سخن گفته و از سرکوب مخالفین فکری بهاثیت توسط آمریکا، ابراز خشنودی کرده است: «این ملت که مشهوداً مشمول تأییدات موفوره الهیه بوده و چنان مقام بلند و پرمسئولیتی را در آن قاره مستعد احرار کرده، اول ملت از ملل غرب بود که بعد از صعود حضرت بهاءالله و اعلان مرکز ميثاق به حرارت و ضیای اشعه ساطعه از امرالله روشن و مشتعل گردید. در جریان جنگ دوم در سرنگونی و برانداختن مروجین عقاید و نظریاتی که اساساً با مبادی آیین ما مبادینت دارد، نقش قاطعانه ایفا کرده و «وودرو ویلسون» رئیس‌جمهوری جاویدان این ملت این افتخار بی‌نظیر را احرار کرد که در میان زمامداران ممالک شرق و غرب یگانه شخصیتی بود که نوایای خیریه خود را که نزدیک به مبادی امر حضرت بهاءالله بود، اعلان فرمود.» (افندی شوقی، ۱۹۹۷م، ص ۴۳ و ۴۴).

ب) رابطه بهاثیت و اسرائیل

امروزه بر همگان واضح شده است که رابطه و منافع بهاثیان با رژیم صهیونیستی بسیار درهم‌تنیده است؛ البته این موضوع تقریباً عمری به درازای موجودیت رژیم صهیونیستی دارد. در یکی از اسناد، به نقل از یکی از بهاثیان به نام «فریدون رامش‌فر» که مسافرتی به اسرائیل داشته، درباره نحوه برخورد اسرائیلی‌ها با بهاثیان آمده است: «دولت اسرائیل آن‌قدر

نسبت به بهائیان خوشبین است که در فرودگاه خود، احیا (بهائیان) را بازرسی نمی‌کند. به طوری که وقتی رئیس کاروان به پلیس اظهار می‌دارد اینها بهائی هستند، حتی یک چمدان را باز نمی‌کنند؛ ولی بقیه مسافری و حتی کلیمی‌ها را بازرسی می‌کنند به طوری که یک کلیمی اعتراض کرده بود که چرا بهائیان را بازرسی نمی‌کنید و ما را که اینجا موطنمان است، مورد بازرسی قرار می‌دهید!» (منصوری، ۱۳۸۸، ج ۱، ص ۳۳۰). بهائیان پاسخ این مهربانی‌ها را از پیش از انقلاب تاکنون با خوش خدمتی برای این رژیم و مزدوری برای آن داده و می‌دهند. در یکی از اسناد ساواک در این باره چنین آمده است: «اسرائیل مذهب بهائی‌ها را به عنوان یک مذهب رسمی در سال ۱۹۷۴م به رسمیت شناخته است. دولت اسرائیل با اجرای برنامه تحبیب از افراد مزبور، می‌کوشد از اقلیت فوق‌الذکر در سایر کشورهای جهان به‌ویژه ایران بهره‌برداری سیاسی - اطلاعاتی و اقتصادی بنماید» (زهیری، ۱۳۷۷، ص ۱۵۹). در همین راستا، بهائیان به علت منافع مشترک با اسرائیل در جنگ اعراب و اسرائیل، همواره از این رژیم جانبداری می‌کردند و علیه مسلمانان تبلیغ می‌کردند. همچنین چون بهائیان اسرائیل را موطن حقیقی خود می‌دانستند، در طول جنگ شش‌روزه برای کمک به ارتش اسرائیل پول جمع‌آوری می‌کردند. در یکی از اسناد پس از جنگ شش‌روزه اعراب و اسرائیل در سال ۱۳۴۶، آمده است: «مبلغی در حدود ۱۲۰ میلیون تومان توسط بهائیان ایران جمع‌آوری گردید و تصمیم دارند این مبلغ را در ظاهر به بیت‌العدل در حیفا ارسال نمایند؛ ولی منظور اصلی آنها از ارسال این مبلغ، کمک به ارتش اسرائیل است. مقدار فراوانی از این پول به وسیله حبیب ثابت، تعهد و پرداخت شده است» (همان).

نتیجه‌گیری

واقعیت این است که فرقه جعلی بهائیت از آغاز انقلاب اسلامی به روش‌های مختلف، دشمنی و ضدیت خود را با جمهوری اسلامی نشان داده است. تقابل عقیدتی و معرفتی این فرقه با تشیع مهم‌ترین بهانه را به دست استکبار جهانی داده تا با سوءاستفاده از عناصر این فرقه، نقشه‌های خود را در ضدیت با نظام اسلامی عملی کند. از سوی دیگر، بهائیت برای حفظ موجودیت و بقای خود از هر تلاشی فروگذار نمی‌کند و در همین راستا، با حمایت و تشویق حامیان و اربابان استکبار خود به‌ویژه در سه دهه اخیر به اقدامات

مختلفی دست زده است که از جمله آنها می‌توان به جاسوسی برای آمریکا و اسرائیل، سعی فراوان در محکوم کردن جمهوری اسلامی در مجامع عمومی بین‌المللی، تلاش‌های مستمر برای صدور قطعنامه در کمیته حقوق بشر سازمان ملل متحد علیه ایران، ترویج و تبلیغ عقاید بهائی در بین جامعه از طرق مختلف، حمله به ارزش‌های انقلاب اسلامی، برگزاری و حضور در همایش‌ها و اجلاس‌های مختلف ضدانقلاب در کشورهای مختلف و خصوصاً در اسرائیل، برگزاری، هدایت و حضور در تجمعات و اغتشاشات در داخل کشور و در نهایت وادار کردن بقایای اعضای بهائیت در ایران برای ارسال نامه سرگشاده به ریاست جمهوری و مظلوم‌نمایی در جامعه ایران و... اشاره کرد.

فهرست منابع

۱. اشراق خاوری، عبدالحمید، گنجینه حدود و احکام، تهران: نشر مؤسسه ملی مطبوعات امری، ۱۳۵ بدیع / ۱۳۳۱.
۲. _____، مائده آسمانی، تهران: مؤسسه ملی مطبوعات امری، ۱۳۹ بدیع / ۱۳۲۷.
۳. بهجت فومنی، محمدتقی، استفتاات، قم: دفتر مرحوم حضرت آیت الله بهجت، ۱۴۲۸ق.
۴. پایگاه خبری تابناک.
۵. تبریزی، میرزا جواد، استفتاات جدید، قم: سرور، ۱۳۷۸.
۶. خامنه‌ای، سیدعلی، اجوبة الاستفتاات، ترجمه احمد رضا حسینی، چاپ پنجاه و پنج، تهران: شرکت چاپ و نشر بین الملل، ۱۴۲۴ق.
۷. خبرگزاری فارس: مصاحبه با عماد عطیه عبدالرزاق در تاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۷.
۸. ربانی شوقی افندی، حصن حصین شریعت الله: مجموعه توقیعات مبارکه حضرت ولی امرالله، ترجمه فؤاد اشرف، شهر هوفن‌هایم آلمان: لجنه نشر آثار بهائی، ۱۹۹۷م.
۹. رضائزاد، عزالدین، از بابی‌گری تا بهایی‌گری، قم: نشر مؤسسه فرهنگی و اطلاع‌رسانی تبیان، ۱۳۸۷.
۱۰. رفیعی، مریم، امام خمینی (ره) و بهائیت خروش بر توطئه‌ها، تهران: سایت بهائی پژوهی، ۱۳۸۷.
۱۱. روزبهانی، علیرضا، تحلیل و نقد بهائیت، قم: نشر مرکز پژوهش‌های اسلامی صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۹.
۱۲. زاهد زاهدانی، سید سعید، بهائیت در ایران، چاپ هشتم، تهران: نشر مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۹۴.
۱۳. زهیری، علیرضا، «عوامل مؤثر در شکل‌گیری رفتار سیاسی ایران در قبال اسرائیل»، فصلنامه علمی - تخصصی انقلاب اسلامی، پیش‌شماره اول، تهران: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، سال اول، زمستان ۱۳۷۷، ص ۱۵۱-۱۸۲.

۱۴. فتاحزاده، محمد، **جمعیت بهائی از ادعا تا واقعیت**، مجله بهائی شناسی: شماره اول، تابستان ۱۳۹۵، ص ۵۲-۶۲.

۱۵. کاشانی، حاجی میرزاجانی، **مقدمه نقطه الکاف**، شهر بریل هلند: ۱۳۱۳.

۱۶. کسروی، احمد، **بہاییگری**، تهران: نشر فرخی، ۱۳۵۵.

۱۷. گلیایگانی، سید محمدرضا، **مجمع المسائل**، چاپ دوم، قم: دارالقرآن الکریم، ۱۴۰۹ق.

۱۸. لاسون، بی. تاد، «**بہائی - بہائیت**»، **دایرة المعارف جهان نوین اسلام (ج ۱)**، ترجمه و تحقیق: حسن طارمی، محمد دشتی و مهدی دشتی، تهران: نشر- کتاب مرجع - نشر- کنگره، ۱۳۸۸.

۱۹. مکارم شیرازی، ناصر، **استفتائات جدید**، تحقیق و تصحیح: ابوالقاسم علیان نژادی، چاپ دوم، قم: مدرسه امام علی بن ابی طالب (ع)، ۱۴۲۷ق.

۲۰. منصوری، جواد، **تاریخ قیام پانزده خرداد به روایت اسناد**، تهران: نشر مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۸۸.

۲۱. موسوی خمینی (ع)، سید روح الله، **توضیح المسائل**، چاپ هشتم، تهران: دفتر اسلامی، ۱۴۲۴ق.

۲۲. _____، **صحیفه امام**، چاپ چهارم، تهران: نشر- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ع)، ۱۳۸۵.

۲۳. موسوی زاده، سید حسینعلی، **منادیان تاریکی: افشای باورهای بہائیت**، تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، پژوهشکده باقرالعلوم (ع)، ۱۳۹۵.

۲۴. نجفی محمدباقر، **بہائیان**، تهران: نشر مشعر، ۱۳۸۳.

۲۵. نوری، حسینعلی، **کتاب اقدس**، بمبئی: مطبعة ناصری، ۱۳۱۴.

26. Abdul'-Baha (۱۹۸۲). *The Promulgation of Universal Peace*. Wilmette, Illinois, USA: Baha'i Publishing Trust.

27. Alexandre Avdeev; Tatiana Eremenko; Patrick Festy; Joëlle Gaymu; Nathalie le Bouteillec; Sabine Springer (2011). "Populations and Demographic Trends of European Countries, 1980-۲۰۱۰-".

28. Grim, Brian; Johnson, Todd; Skirbekk, Vegard; Zurlo, Gina, eds (2016). Yearbook of International Religious Demography 2016. Vol. 3. Brill.
29. Peter Smith (۲۰۰۰). «Bahá'í World Centre». A concise encyclopedia of the Bahá'í Faith. Oxford: Oneworld Publications.
30. "The Economist explains: The Bahai faith". The Economist. Retrieved 3 July 2017.
31. World Religion Database. Institute on Culture, Religion, and World Affairs. 2020. Retrieved 21 December 2020.

